

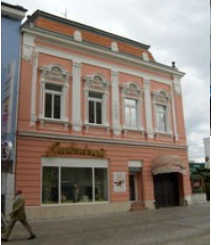

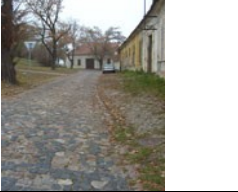
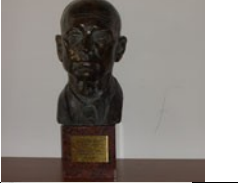

Príloha k Dodatku č. 2 k VZN č. 5/2009 o národných kultúrnych pamiatkach a pamätihodnostiach mesta Nitra - 3. časť

Č.	Pamätihodnosť	K. ú.	Adresa	Or. č.	Súp. č.	Parcel. č.	Význam, stručná charakteristika
1	Rodinný dom	Nitra	Horný palánok	7	696	76	Vznik rodinného domu sa predpokladá do obdobia 2. pol. 18. stor., prestavaný okolo pol. 19. stor. do súčasnej podoby. Výraznejšie zmeny boli realizované v 20. - 30. rokoch 20. stor.
2	Kanónia	Nitra	Hradná	1	3106	61	Jadro objektu (pivnica) pochádza zo 17. stor. V 2. pol. 18. stor. bol postavený dvojkrídlový prízemný objekt v pôdoryse L. Koncom 19. stor. prebehla radikálna prestavba, počas ktorej bol objekt vyvýšený o 1 podlažie a pôvodne prízemný dom predmestského typu sa zmenil na reprezentatívnu obytnú stavbu.
3	Kanónia	Nitra	Hradná	2	1	39/2	Obytný dom postavený na stredovekom základe (zachovala sa kamenná pivnica ako súčasť predpokladaného pôvodného stredovekého nadzemného objektu zo 14. stor.). Zač. 18. stor. predpokladáme vznik trojkrídlového prízemného objektu, upraveného v empírovom duchu v 1/4 19. stor. Ďalšia úprava realizovaná okolo r. 1900. Po r. 1950 bol objekt upravený z dôvodu nového využitia.
4	Bytový dom	Nitra	Kupecká	2	1350	1337/3	Objekt situovaný na stredovekej parcele, so stavebným jadrom zo 16. stor., nesúci znaky rustikálneho neskorého baroka a biedermeyeru.
5	Bytový dom	Nitra	Nám. Jána Pavla II.	1	1	93	Súčasný objekt stojí na parcele vzniknutej spojením dvoch starších stredovekých parciel. Na parcele sa nachádzajú dve samostatné pivnice, pričom jedna z nich sa na južnej strane napája na stredovekú pivnicu na susediacej parcele. Situovanie zachovaných pivničných priestorov vypovedá o urbanistickom vývoji Horného mesta v stredoveku. Súčasný nadzemný objekt vznikol pravdepodobne rozšírením staršieho renesančného domu o dvorové krídlo v baroku. Druhé dvorové krídlo vzniklo pravdepodobne v 1/4 19. storočia a celý objekt bol slohovo zjednotený. V 80. rokoch 20. storočia prebehli úpravy smerujúce ku skultúrneniu bývania.
6	Kanónia	Nitra	Nám. Jána Pavla II.	6	6	38	Objekt stojí na stredovekej parcele, na ktorej sa predpokladá existencia renesančného objektu postaveného za mestskými hradbami z pol. 16. stor. Budova kanónie bola postavená v období baroka, stavebne upravená koncom 19. stor. a zač. 20. stor. V pol. 20. stor. bola modernizovaná. Začiatkom 21. storočia bol objekt zbúraný a nahradený replikou. Dnes je sídlom kardinála Korca.

7	Dom mestský		Nitra	Ulica Pri Synagóge Farská	6 27A	1307	1391	Náročný meštiansky dom s barokovým jadrom a klasicistickým priečelím zo strany Farskej ulice. Stavebne upravovaný v poslednej 1/3 19. stor. a v 20. stor. V suteréne zachované klenby a arkádová chodba na 1. poschodí objektu.
8	Bytový dom		Nitra	Pribinova	7	7	96	Meštiansky dom pochádzajúci z 2. pol. 18. stor. stojaci na parcele vzniknutej spojením dvoch stredovekých parciel. Na parcele sa nachádzajú pozostatky stredovekej pivnice s renesančnými úpravami, takže sa dá predpokladať, že tu stál starší objekt zničený počas vojenských útokov na hrad a Horné mesto. Barokový dom bol klasicisticky upravený v 1/4 19. stor. a v roku 1915 upravený v duchu secesie. V 2. pol. 20. stor. bol dom modernizovaný.
9	Dom bytový		Nitra	Samova	5	972	114	Meštiansky dvojpodlažný dom z 19.stor.
10	Dom bytový		Nitra	Samova	7	973	110	Jednopodlažný obytný dom z konca 19. storočia. Suterén bol pravdepodobne vybudovaný ako súčasť staršej zástavby parcely v 16. - 17. stor. Ide o typ malého mestského domu, ktorý nachádzame vo všetkých menších mestečkách v radovej zástavbe ulíc vznikajúcich mimo historických centier.
11	Meštiansky dom		Nitra	Samova	10	981	76	Meštiansky dom vinohradnícko-hospodárskeho typu s jadrom pravepodobne zo 16. stor., v 2. pol. 17. stor. prebehla 2. stavebná etapa. Súčasná dispozícia pochádza z obdobia barokovej prestavby datovanej do 2. 1/2 18. stor.
12	Dom mestský		Nitra	Štefánikova	39	23	1479/1	Dvojpodlažný objekt z konca 19. storočia vznikol prestavbou objektu z barokového obdobia. V súčasnosti má objekt výraz v štýle novobaroka.
13	Bytový dom		Nitra	Vazilova	1	1002	121	Jednopodlažný objekt zo začiatku 19. storočia, prestavaný okolo polovice 19. storočia. Okolo roku 1925 prebehli dispozičné úpravy, v závere 80. rokov 20. storočia realizovaná adaptácia objektu pre súčasné využitie.

14	Bytový dom		Nitra	Východná	2	994	69	Obytný dom postavený na prelome 19. a 20. storočia v eklektickom štýle. Nesie znaky pseudoslohových architektur 2. polovice 19. storočia, vďaka čomu predstavuje kvalitnú miestnu architektúru.
15	Meštiansky dom		Nitra	Východná	4	995	53/1	Meštiansky dom z 18. storočia, v 1. polovici 19. storočia vznikla dvojkriдловá dispozícia, v 3. tretine 19. storočia vznikla trojkriдловá dispozícia, v 20. storočí dostavali 4. krídlo a upravili funkčne interier.
16	Kostol sv. Cyrila a Metóda		Mlynárcce			58	681/1	Sakrálny objekt postavený v rokoch 1944-47. Moderná trojlođová bazilikálna stavba. Nad portálom sa nachádza reliéf sv. Cyrila a Metóda. V interiéri za hlavným oltárom je nástenná maľba "Kázanie Cyrila a Metóda" od E. Massányiho.
17	Historická komunikácia s mestskou studňou		Nitra	Na Vříšku			1258, 1173, 1186	Novoveká mestská komunikácia. Mestská studňa slúžila v novoveku Nitranom ako zdroj pitnej vody.
18	Historická komunikácia		Nitra	Nám. Jána Pavla II.			44	Novoveká mestská komunikácia.
19	Busta Františka Mojtu		Nitra	zasadacia miestnosť mestského úradu				Dar rodiny Mojtovcov Mestu Nitra; busta znázorňuje starostu mesta Nitry pôsobiaceho vo funkcii v rokoch 1932-1945. Dielo zhotovil akad. sochár Ivan Řehák.
20	Kamenný križ		Nitra	Kasalova ulica			2889	Pieskovcový križ s ukrižovaným Kristom od neznámeho autora z 18. stor.

21	Kamenný kríž so stĺpom		Nitra	Štúrova ulica pri hypermarkete Tesco				7831/1	Kríž s ukrižovaným Kristom na stĺpe. Pieskovcová plastika pochádza od neznámeho autora, dátum vzniku nie je známy. Dielo bolo reštaurované v roku 2000.
22	Kamenný kríž so stĺpom		Nitra	Štúrova ulica (Štavnár)				2283/3	Kríž s ukrižovaným Kristom na stĺpe. Dátum vzniku nie je známy, dielo bolo reštaurované v roku 1935 a 2000.
23	Kristus na kríži		Nitra	priestranstvo vedľa Kostola sv. Štefana v Párovciach				6852	Kamenný kríž s ukrižovaným Kristom osadený na kamennom stĺpe. Autor, ani rok vzniku diela nie je známy. Reštaurovanie prebehlo v roku 2000.
24	Kríž so stĺpom		Nitra	križovatka Kostolnej a Dolnočermánskej ulice				4930/3	Votívny kamenný stĺp rozdelený na podstavec s nápismi, stĺp s reliéfne zobrazenou ženskou postavou a kríž s Ukrižovaným, ktorý dal postaviť statkár Joannes Zamecsnik s manželkou Zuzanou Molnár v roku 1772, obnovený v roku 1901 a 2009 (Mesto Nitra).
25	Mariánsky stĺp		Nitra	Svätoplukovo námestie				1578/3	Pieskovcová plastika pochádza z roku 1881, kedy ju dal opätovne zhotoviť biskup Augustín Roškovani socháromi Antonovi Brandlovi. Pôvodná socha, postavená mešťanmi v roku 1740 na pamiatku ukončenia morovej epidémie, bola v dezolátnom stave. "Brandlova" socha bola niekoľkokrát reštaurovaná, o čom svedčia nápisy na podstavci a taktiež premiestňovaná (Svätoplukovo námestie, Kalvária). Od roku 1989 je opäť súčasťou Svätoplukovho námestia, kde bolo jej pôvodné umiestnenie.
26	Pamätník Ľudovíta Štúra		Nitra	Štúrova				817/3	Pamätná tabuľa s reliéfom. Autorom je akad. sochár Tibor Bártfay.

27	Pamätník padlých hrdinov v I. sv. vojne		Nitra	park Sihoť			168/1	Plastika z prírodného kameňa, podstavec je obložený travertínom. Dielo zhotovil akad. sochár Alexander Finta v roku 1918, obnovená v roku 1998.
28	Pamätník protikomunistického odboja		Nitra	trávnik pred mestským úradom			2073/4	Pamätník obetiam komunizmu v rokoch 1948-1989 zhotovený v roku 2005 firmou PP INVEST, NITRA, s.r.o.
29	Pamätník víťazstva		Nitra	pred budovou Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja			1907	Pamätník pozostávajúci zo žulového podstavca a bronzovej sochy vojaka od akad. sochára Tibora Bártfaya. Dielo vzniklo v roku 1960.
30	Pamätník "K lipám slobody"		Nitra	trávnatá plocha na Jesenského ulici			5432	Pamätník na počesť prijatia Ústavy Slovenskej republiky vznikol v roku 1992 v kamenosochárstve J. Šimonek Nitra.
31	Pamätný kameň "Sv. Otec"		Janíkovce	letisko			1131/8	Pamätník na pamiatku návštevy Jána Pavla II. v Nitre od akad. sochárky Zuzany Marciňovej-Hetminskej vznikol v roku 1996.
32	Pamätník Jána Zelenáka		Dražovce	na priečelí základnej školy			3	Pamätná tabuľa s bustou venovaná akad. maliarovi J. Zelenákovi od akad. sochára Milana Marciňu zhotovená v roku 2007.

33	Pamätník "Partnerské mestá"		Nitra	trávnatá plocha pred mestským úradom		2073/4	Sochárske dielo z prírodného kameňa obloženého žulou na betónovom podstavci. Ide o umelecké zviditeľnenie partnerských miest mesta Nitra z autorskej dielne akad. sochára Milana Marciňu. Dielo vzniklo v roku 1998.
34	Pamätník obetiam 2. sv. vojny		Nitra	Ulica Na Vřšku		1260	Pamätník bol zhotovený v roku 1949, obnovený v roku 1998.
35	"Pieta"		Nitra	náročie ulíc Mariánska a Piaristická		1186/3	Kamenná socha z 18. stor. od neznámeho autora. Dielo bolo zreštaurované v roku 1998 a umiestnené pred Kaplnkou sv. Michala na ulici Na Vřšku. V roku 2010 bola socha premiestnená na svoje pôvodné miesto.
36	"Pieta"		Nitra	Štúrova ulica		817/1	Pieskovcová socha od neznámeho autora. Rok vzniku je neznámy. Originál bol zreštaurovaný v roku 2004 a osadený na pôvodné miesto. Kópia sochy je osadená na mestskom cintoríne na hrobe p. Bógyovej, ktorá ju zachránila pred totálnou devastáciou.
37	Plastika "Národ sebe"		Nitra	priestranstvo pred Domom služieb		817/1	Medená plastika od akad. sochára Jozefa Fizela z roku 1970.
38	Plastika "Slniečny kotúč"		Chrenová	priestranstvo za obytným domom na Tr. A. Hlinku č. 32		904/36	Betónová plastika z roku 1979. Autorom je akad. sochár Dušan Dzurek.
39	Plastika "Znovuzrodenie"		Klokočina	priestranstvo pred FNsP		7220/15	Plastika z umelého kameňa od akad. sochára Stanislava Mikuša. Dielo vzniklo v roku 1992.

40	Plastika "Optimizmus"		Klokočina	Škultétyho ulica			7337/1	Plastika od akad. sochára Stanislava Mikuša. Dielo vzniklo v roku 1992.
41	Plastika "Konštantín a Metod"		Nitra	Kráľovská ulica			31/4	Bronzové súsošie od akad. sochárky Ľudmily Cvengrošovej. Dielo vzniklo v roku 1990.
42	Plastika sv. Jána Nepomuckého		Dolné Krškany	pred kostolom sv. Ondreja			381	Pieskovcové súsošie, pozostávajúce zo samotnej sochy sv. Jána Nepomuckého a dvoch anjelov po jeho stranách. Dátum vzniku súsošia nie je známy. V roku 1994 bolo dielo reštaurované akad. sochárom Mariánom Hruštincom a v roku 2003 boli vytvorené nové kópie anjelov reštaurátorom Tomášom Kucmanom.
43	Plastika "Brána-Zoborské listiny"		Zobor	voľné priestranstvo pred špecializovanou nemocnicou sv. Svorada Zobor, n.o.			2994/1	Dielo vzniklo v roku 1998. Tvorí ho zvlnená plocha s úryvkami zoborských listín po stranách. V otvore obrysu štvorlístka je vsadená ženská postava držiaca roh hojnosti. Autorkou je akad. sochárka Zuzana Marciňová - Hetminská. Plastika je zhotovená z umelého bronzu, podstavec je z prírodného kameňa.
44	Protest proti vojne		Nitra	park Sihot'			152/1	Sochárska kompozícia od akad. sochára Tibora Bártfaya znázorňujúca ženu-matku brániacu svoje hrajúce sa deti. Dielo vzniklo v roku 1964, v roku 1998 a 2008 bolo obnovené. Postavy detí sú odliate do bronzu, postava matky je zhotovená z epoxidu.
45	Socha svätca (sv. Július ?)		Janíkovce	juhovýchodný vstup do mestskej časti			1144/1	Torzo prícestnej pieskovecovej sochy z 1. 1/3 19. stor, obnovené v roku 1915 a 2010 (Mesto Nitra) . Ide pravdepodobne o zobrazenie sv. Júliusa (ojedinelé na Slovensku), ktorého kult priniesol do Janíkoviec v 18. stor. Andrej Rabček. Počas svojho pôsobenia vo farnosti Janíkovce založil Kongregáciu sv. Anny a sv. Júliusa, ktorý prvým čestným členom bola panovníčka Mária Terézia (venovala farnosti časť relikvií sv. Júliusa nachádzajúcich sa vo Viedni). Po odchode Andreja Rabčeka z farnosti kult sv. Júliusa v Janíkovciach postupne upadal. V súčasnosti sa na pôvodnom mieste nachádza kópia sochy; originál je umiestnený vo vestibule mestského úradu.
46	Socha T. G. Masaryka							Bronzová socha 1. československého prezidenta od akad. sochára Otta Gutfreunda. Podstavec navrhol Ing. arch. Vojtech Kerhát. Sochu odliala v roku 1927 do bronzu pražská firma Bartáková. Do roku 1938 bola socha umiestnená pred budovou Justičného paláca. V rokoch 1938 - 1945 ju vystriedala socha M. R. Štefánika a v roku 1947 bola socha Masaryka opätovne osadená na svoje pôvodné miesto. V roku 1949 bola opäť demontovaná a uložená v depozíte Technických služieb Mesta Nitry. Socha bola v roku 1992 renovovaná a od uvedeného roku je vo výpožičke Zámku Topoľčianky.

47	Socha V. I. Lenina		Nitra	areál Mestských služieb				Bronzová socha v nadživotnej veľkosti od akad. sochára T. Bártfaya. Pôvodne bola osadená na terajšom Svätoplukovom námestí; v súčasnosti je uskladnená v areáli Mestských služieb.
48	Socha svätice		Nitra	Kalvária			3700/1	Pieskovcová socha zhotovená v roku 1745, renovovaná v roku 1922 a 1994. Originál je umiestnený vo vestibule mestského úradu.
49	Súsošie Protest		Nitra	Svätoplukovo námestie			1582/11	Figurálna kompozícia so zaužívaným názvom "Snem vtákov" od akad. sochára T. Bártfaya je zhotovená z umelého kameňa . Ide o dielo s ekologickou tematikou.
50	Socha Panny Márie s dieťaťom na stípe		Nitra	nárožie ulíc Kalvárska a Mariánska dolina			3516	Vápencová socha Panny Márie s dieťaťom pochádza v 19. stor., pieskovcový stĺp je starší. Oba artefakty pochádzajú z dielne neznámych autorov.
51	Socha "Vir dolorum"		Nitra	Cabajská cesta - voľné priestranstvo pred budovou MED-ART			5199	Atypicky stvárnená postava Krista osadená na stípe bola zhotovená neznámym autorom v roku 1848. Pieskovcová plastika bola reštaurovaná v roku 1933 a 1994. Originál sa nachádza v mestskom archíve na Kyneku.
52	Socha sv. Floriána		Nitra	Námestie Kráľovnej pokoja			2158	Socha z 19. stor. od neznámeho autora. Originál je umiestnený v mestskom archíve na Kyneku.
53	Socha sv. Jána Nepomuckého		Nitra	Župné námestie			79/2	Pieskovcová socha na podstavci od neznámeho autora. Dátum vzniku nie je známy.

54	Socha sv. Jána Nepomuckého		Chrenová	areál kostola sv. Martina				1	Pieskovcová socha na podstavci z 18. stor. Autor nie je známy. Dielo bolo obnovené v roku 1921, 1938 a 1970.
55	Socha "Atlant"		Nitra	nárožie kanónie na Samovej ulici č. 16				70/1	Postava obra podopierajúca roh 2. podlažia budovy kanónie. Dielo vytvoril v roku 1820 akad. sochár Vavrinec Dunajský. Autorovou predlohou bola mytologická postava titana Atlanta, ktorý bol bohmi prekliaty na večné podopieranie stĺpov držiacich oblohu. K nitrianskej soche sa viaže legenda o silnom kováčovi žijúcom v stredovekej Nitre, ktorý pomohol zachrániť Horné mesto pred Turkami. Socha je neoddeliteľnou súčasťou a hlavným poznávacím znamením národnej kultúrnej pamiatky - kanónie na Samovej 16.
56	Socha "Pribina"		Nitra	Pribinovo námestie				89	Bronzová socha v nadživotnej veľkosti na žulovom podstavci od akad. sochára Tibora Bártfaya. Dielo predstavuje nitrianske knieža, ktorý vládol v Nitre v 9. stor. Socha bola zhotovená v roku 1989.
57	Sochárska kompozícia na Cyrilometodskom námestí		Nitra	priestranstvo pred kostolom sv. Ladislava				1199	Kompozícia pozostáva z kópií 12 sôch apoštolov, kríža, sochy Krista a súsošia tzv. Malej Kalvárie. Sochy zhotovil z pieskovca sochár Anton Brandl v rokoch 1870-1873, kríž bol zhotovený neznámym autorom v roku 1762. Staršie je i súsošie tzv. Malej Kalvárie. V čase ich zhotovenia si ich kupovali významní nitrianski mešťania, ale aj cirkevné osoby. Súčasnú kompozíciu na námestí je zároveň pôvodným miestom osadenia, z ktorého boli sochy odstránené v 50. rokoch 20. stor. V 90. rokoch 20. stor. mestský úrad vyvinul úsilie o nájdenie a znovuosadenie kompozície na námestí. Šesť sôch apoštolov a socha Krista bolo nájdených v Jelenci, jedna socha sa našla v Ladiciach. Všetky sochy boli v dezolátnom stave. V rokoch 1997-1998 Mesto Nitra začalo realizovať projekt "Dotvorenie Cyrilometodského námestia", v rámci ktorého boli nájdené sochy zreštaurované a chýbajúce sochy boli opätovne vymodelované na základe dobových fotografií. Konceptcia rozmiestnenia sôch nie je totožná s pôvodným rozmiestnením v 19. stor. z dôvodu súčasných rozdielov v teréne námestia a tomu prispôsobenej architektonickej úpravy námestia v 20. stor.